

M E C E L L E 2023

T.C. ADALET BAKANLIĞI

ADLİ HAKİM VE SAVCI YARDIMCILIĞI

Tamamı Çözümlü

SORU BANKASI

%100 ÖZGÜN

Adalet Bakanlığı Adli Hakim ve Savcı Yardımcılığı
Sınavına göre özgün hazırlanmıştır

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.

Yayıncının ve editörün izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu editöre aittir. Editör bölümlere katkıda bulunmuştur.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

Sertifika No

40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

Data Yayınları

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81
Faks: 0 312 342 23 58

İÇİNDEKİLER

ANAYASA HUKUKU	6
İDARE HUKUKU	102
İDARİ YARGILAMA HUKUKU	232
MEDENİ HUKUK	266
MEDENİ USUL HUKUKU	356
CEZA HUKUKU	452
CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU	530
BORÇLAR HUKUKU	620
TİCARET HUKUKU	744
İCRA VE İFLAS HUKUKU	834
İŞ HUKUKU	882

ANAYASA HUKUKU

ANAYASA HUKUKU

1. BÖLÜM

TEST 1

Anayasal Kavramlar - Türk Anayasa Tarihi

1. Ülke sınırları içerisinde tek bir milletin aynı hukuk kurallarına tabii olduğu; yasama, yürütme ve yargı organları açısından teklik arz eden devlet şekline ne ad verilir?

- A) Bölgeci devlet
- B) Üniter devlet
- C) Karma devlet
- D) Federatif devlet
- E) Konfederatif devlet

2. Aşağıdakilerden hangisi federal devletin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Federal devletlerde yasama organı çift meclislidir.
- B) Federal devlet, bir anayasa ile kurulan ve birden fazla devletin bir araya gelmesi ile oluşturulan devlet çeşididir.
- C) Federal devletlerde yazılı bir anayasanın olması zorunludur.
- D) Federal devletlerde federal vatandaşlık ve federe vatandaşlık olmak üzere ikili bir vatandaşlık yapısı vardır.
- E) Federal devletlerde tek egemenlik vardır.

3. Bir devlette yasama, yürütme ve yargı erklerini kullanma yetki ve görevinin ayrı ayrı organlara verilmesini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ilkesi
- B) Hukuk devleti ilkesi
- C) Üniter devlet yapısı
- D) Kuvvetler ayrılığı ilkesi
- E) Milli devlet ilkesi

4. Bir ülkenin anayasasını yine o anayasada belirtilen usul ve kurallara bağlı olarak değiştiren iktidara ne ad verilir?

- A) Tali kurucu iktidar
- B) Asli kurucu iktidar
- C) Kurulmuş iktidar
- D) Siyasi iktidar
- E) Yasama iktidarı

5. Aşağıdakilerden hangisi başkanlık sisteminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Devlet başkanının halk tarafından seçilmesi
- B) Devlet başkanının yürütme gücünü tek başına elinde bulundurması
- C) Yürütmenin çift başlı olması
- D) Yürütme organında görev alan kişinin yasama organında görev almaması
- E) Yasama ve yürütme organlarının birbirine müdahale edememesi

6. "Bir anayasada yer alması gerektiği düşünülen kuralların belli bir belge ile kayıt altına alınmadığı, genellikle teamül biçiminde uygulanma sonucu ortaya çıkan anayasa" türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazılı anayasa
- B) Yazısız anayasa
- C) Yumuşak anayasa
- D) Sert anayasa
- E) Kazuistik anayasa

7. İl ve nahiyelerde halk idaresi benimsenerek ilk kez yerinden yönetim ilkesinin kabul edilmesi aşağıdaki anayasalarımızdan hangisi ile gerçekleşmiştir?

- A) Kanun-ı Esasi
- B) 1921
- C) 1924
- D) 1961
- E) 1982

TEST 3

Anayasal Kavramlar - Türk Anayasa Tarihi

1. Kanunlara geniş düzenleme alanı bırakan, kısa ve öz hükümlerden oluşan anayasaya ne ad verilir?
  - A) Yazılı anayasa
  - B) Yumuşak anayasa
  - C) Çerçeve anayasa
  - D) Sert anayasa
  - E) Kazuistik anayasa

2. Egemenliğin belli bir sınıfa ait olduğu yönetim şekline ne ad verilir?
  - A) Meşruti monarşi
  - B) Krallık
  - C) Cumhuriyet
  - D) Oligarşi
  - E) Teokrasi

3. Aşağıdaki ülkelerin hangisinin yazılı bir anayasası yoktur?
  - A) Japonya
  - B) İngiltere
  - C) İspanya
  - D) Rusya
  - E) ABD

4. Madde sayısı fazla olup uzun ve ayrıntılı kuralardan oluşan anayasaya ne ad verilir?
  - A) Yumuşak anayasa
  - B) Sert anayasa
  - C) Çerçeve anayasa
  - D) Maddi anlamda anayasa
  - E) Kazuistik anayasa

5. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nın katı nitelikte olmasının bir göstergesidir?
  - A) Anayasa değiştirme yönteminin kanunlara nazaran güç olması
  - B) 1961 Anayasası'nın devamı niteliğinde olması
  - C) Temel hak ve hürriyetleri güvence altına alması
  - D) Kuvvetler ayrılığını benimsemesi
  - E) Yürütmeyi güçlendirmesi

6. Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetin temel nitelikleri arasında yer almaz?
  - A) Eşitlik ilkesi
  - B) Kuvvetler ayrılığı ilkesi
  - C) Demokratik devlet ilkesi
  - D) Sosyal devlet ilkesi
  - E) Totaliter devlet ilkesi

7. Yarı başkanlık sistemi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
  - A) Bakanlar kurulu yasamaya karşı sorumludur.
  - B) Devlet başkanı geniş yetkilere sahiptir.
  - C) Yürütme iki başlıdır.
  - D) Parlamenter sistemle başkanlık sisteminin bazı unsurlarını taşır.
  - E) Devlet başkanı yasamaya karşı sorumlu değildir.

8. Aşağıdakilerden hangisinde devletin kurucu unsurları bir arada verilmiştir?
  - A) Ülke - İnsan topluluğu - Egemenlik
  - B) Ülke - İnsan topluluğu - Kuvvetler ayrılığı
  - C) Egemenlik - Ülke - Parlamento
  - D) İnsan topluluğu - Ülke - Parlamento
  - E) İnsan topluluğu - Parlamento - Kuvvetler ayrılığı

TEST 6

1982 Anayasası'na Giriş - Temel Hak ve Ödevler

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi sosyal ve ekonomik haklardan biri değildir?
  - A) Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı
  - B) Ücrette adalet sağlanması
  - C) Grev hakkı ve lokavt
  - D) Eğitim ve öğrenim hakkı
  - E) Din ve vicdan hürriyeti

2. 1982 Anayasası'na göre kamulaştırma bedelinin peşin ödeneceğine ilişkin kuralın istisnasını teşkil eden durumlarda taksitlendirme süresi azami olarak kaç yıldır?
  - A) 3 yıl
  - B) 5 yıl
  - C) 7 yıl
  - D) 10 yıl
  - E) 15 yıl

3. 1982 Anayasası'na göre eğitim-öğrenim hakkı ve ödevi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
  - A) Eğitim ve öğrenim hürriyeti, anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.
  - B) Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez.
  - C) İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur.
  - D) Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, yönetmelikle düzenlenir.
  - E) Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

4. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası ile düzenlenen dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı ile ilgili bir ifadedir?
  - A) Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.
  - B) Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz.
  - C) Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir.
  - D) Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.
  - E) Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

5. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi yerleşme hürriyetinin sınırlandırılması sebepleri arasında yer almaz?
  - A) Genel ahlaki ve genel sağlığı korumak
  - B) Suç işlenmesini önlemek
  - C) Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak
  - D) Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
  - E) Kamu mallarını korumak

6. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, çalışma şartları bakımından özel olarak korunması gerekenler arasında yer almaz?
  - A) Kadınlar
  - B) Bedeni yetersizliği olanlar
  - C) Ruhi yetersizliği olanlar
  - D) Çocuklar
  - E) Yaşlılar

8. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi zorla çalıştırma yasağının istisnalarından biri değildir?

- A) Tutukluluk süresi içindeki çalıştırmalar
- B) Hükümlülük süresi içindeki çalıştırmalar
- C) Olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler
- D) Ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları
- E) Kamuya yararlı dernek statüsü bulunan kurumlardaki çalıştırmalar

9. 1982 Anayasası'na göre seyahat hürriyeti aşağıdakilerden hangisi sebebiyle sınırlandırılabilir?

- A) Kamu mallarını korumak
- B) Suç işlenmesini önlemek
- C) Sağlıklı kentleşmeyi sağlamak
- D) Düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek
- E) Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak

10. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler arasında yer almaz?

- A) Yaşlılar
- B) Kamu görevlileri
- C) Korunmaya muhtaç çocuklar
- D) Malul ve gaziler
- E) Harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri

TEST
8

1982 Anayasası
(Yasama)

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilmek için gerekli koşullar arasında yer almaz?

- A) Kısıtlı olmamak
- B) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- C) 25 yaşını doldurmuş olmak
- D) En az ilkokul mezunu olmak
- E) Askerlik ile ilişiği bulunmamak

2. 1982 Anayasası'na göre aşağıdaki suçların hangisinden hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olmaları halinde milletvekili seçilebilirler?

- A) İrtikap
- B) Yaralama
- C) Zimmet
- D) Hırsızlık
- E) Rüşvet

3. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri beş yılda bir yapılır.
- B) Yenilenmesine karar verilen Meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar sürer.
- C) Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.
- D) Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.
- E) TBMM veya Cumhurbaşkanı tarafından seçimlerin yenilenmesi hâlinde, 120 gün sonraki ilk pazar günü seçim yapılır.

CEVAP ANAHTARI

1	A	3	C	5	E	7	A	9	B
2	A	4	E	6	D	8	E	10	B

**TEST
10****1982 Anayasası
(Yasama)**

1. Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını, kendi oluşturduğu iç tüzük hükümlerine göre yürütmesine ne ad verilir?
  - A) Yasama kısıntısı
  - B) Yöntemsel bağımsızlık
  - C) Parlamenter muafiyet
  - D) Yasama uyumsuzluğu
  - E) Yasama yetkisinin devredilemezliği

2. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdaki kanunlardan hangisini Cumhurbaşkanı yeniden görüşmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderemez?
  - A) Yetki kanunu
  - B) Kesin hesap kanunu
  - C) Milletlerarası antlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun
  - D) Bütçe kanunu
  - E) Usul kanunu

3. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlık seçimleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
  - A) Türkiye Büyük Millet Meclisi başkan adayları, Meclis üyeleri içinden, Meclisin toplandığı günden itibaren beş gün içinde Başkanlık Divanına bildirilir.
  - B) Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlık seçimi gizli oylama ile yapılır.
  - C) Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlık seçimi en fazla dört oylamadan oluşur.
  - D) Başkanlık seçimi, aday gösterme süresinin bitiminden itibaren beş gün içinde tamamlanır.
  - E) İkinci oylamada Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır.

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanının görevleri arasında yer almaz?
  - A) Meclis toplantılarına başkanlık etmek
  - B) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil etmek
  - C) Tatil veya ara verme sırasında doğrudan veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin beşte birinin yazılı istemi üzerine Meclisi toplantıya çağırarak
  - D) Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına başkanlık etmek
  - E) Meclis Tutanak Dergisini denetlemek

5. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerinden biridir?
  - A) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu başkanını seçmek
  - B) Kamu başdenetçisini seçmek
  - C) Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayınlamak
  - D) Kanunları yorumlamak
  - E) Danıştaya üye seçmek

6. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
  - A) Türkiye Büyük Millet Meclisi bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir.
  - B) Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır.
  - C) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler Tutanak Dergisi'nde yayımlanır.
  - D) Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti grupları en az yirmi üyeden meydana gelir.
  - E) Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl eylül ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.

14. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin hukuki niteliği ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bütün milleti temsil ederler.
- B) Seçmenler, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine emir ve talimat verebilirler.
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri seçmenleri tarafından azledilemezler.
- D) Partisinden istifa eden milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona ermez.
- E) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri göreve başlayabilmek için Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde ant içerler.

15. 1982 Anayasa'sına göre TBMM kaç milletvekilinden oluşur?

- A) 300 B) 450 C) 500 D) 600 E) 650

16. 1982 Anayasası uyarınca aşağıdakilerden hangisi, milletvekili adayı olmak için görevinden çekildikten sonra, milletvekili seçilememesi durumunda görevine geri dönemez?

- A) Araştırma Görevlisi Yasemin Hanım
- B) Kaymakam Murat Bey
- C) Fakülte Dekanı Ömer Bey
- D) Asliye Ceza Mahkemesi Hâkimi Mesut Bey
- E) Emniyet Müdürü Mehmet Bey

CEVAP ANAHTARI

1	B	5	B	9	D	13	A
2	D	6	E	10	E	14	B
3	E	7	A	11	B	15	D
4	D	8	A	12	A	16	D

TEST 11

1982 Anayasası (Yasama)

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi milletvekilliğinin düşme nedenlerinden biri değildir?

- A) Milletvekilinin vatandaşlıktan çıkarılması
- B) Milletvekilinin beyan ve eylemleriyle partisinin kapatılmasına sebep olması
- C) Milletvekilinin ölmesi
- D) Milletvekilinin istifa etmesi
- E) Milletvekilinin kısıtlanması

2. 1982 Anayasası'na göre TBMM üye sayısında ne kadarlık bir boşalma olması halinde ara seçim yapılması zorunlu hale gelir?

- A) %1 B) %2 C) %3 D) %4 E) %5

3. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı için bir yasama döneminde iki seçim yapılır.
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına ilk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanı ve başkan vekilleri, üyesi buldukları siyasi partinin veya parti grubunun Meclis içindeki faaliyetlerine katılamazlar ancak Meclis dışındaki faaliyetlerine katılabilirler.
- D) Siyasi parti grupları başkanlık için aday gösteremezler.
- E) TBMM Başkanı ve oturumu yöneten başkan vekili oy kullanamaz.

4. 1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından verilen yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarının iptali için Anayasa Mahkemesine yapılan başvurular kaç gün içinde karara bağlanır?

- A) 15 B) 20 C) 30 D) 45 E) 60

5. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanının görev ve yetkileri arasında yer almaz?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi Danışma Kuruluna başkanlık etmek
- B) Kanunları yayımlamak
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarını denetlemek
- D) Türkiye Büyük Millet Meclisinin kolluk ve yönetim hizmetlerini yürütmek
- E) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil etmek

6. Bir siyasi partinin kurulabilmesi için en az kaç kişinin üyeliği gerekmektedir?

- A) 10
- B) 20
- C) 30
- D) 40
- E) 50

7. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, milletvekili genel seçimi kesin sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden kaçınıcı gün çağrısız olarak toplanır?

- A) Üçüncü gün
- B) Dördüncü gün
- C) Beşinci gün
- D) Yedinci gün
- E) Onuncu gün

8. Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarını denetleme yetkisi 1982 Anayasası uyarınca aşağıdakilerden hangisine tanınmıştır?

- A) Devlet Denetleme Kurulu
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- C) Danıştay
- D) Yargıtay
- E) İçişleri Bakanlığı

9. 1982 Anayasası'na göre milletvekilleri tarafından sorulan yazılı sorular cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar tarafından en geç kaç gün içinde cevaplanır?

- A) 10
- B) 15
- C) 20
- D) 25
- E) 30

10. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından uygun bulunup, yürürlüğe giren milletlerarası antlaşmalar normlar hiyerarşisine göre aşağıdakilerden hangisine denktir?

- A) Anayasa
- B) Yönerge
- C) Kanun
- D) Genelge
- E) Yönetmelik

11. 1982 Anayasası'na göre TBMM seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri kaç yılda bir yapılır?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7

12.

- I. Anayasanın değiştirilmesi
- II. Genel ve özel af ilanı
- III. Cumhurbaşkanının yüce divana sevk edilmesi

1982 Anayasası'na göre yukarıda verilenlerden hangisi veya hangilerinde TBMM Genel Kurulunda oylama yapılırken nitelikli çoğunluk aranır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

TEST
1

**ANAYASAL KAVRAMLAR
- TÜRK ANAYASA TARİHİ
ÇÖZÜMLERİ**

Çözüm 1: Ülke sınırları içerisinde tek bir milletin aynı hukuk kurallarına tabii olduğu, yasama, yürütme ve yargı organları açısından teklik arz eden devlet şekline üniter devlet adı verilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 2: Federal devletin özellikleri şunlardır:

- Bir anayasa ile kurulur ve birden fazla federe devletin bir araya gelmesi ile oluşur.
- Federe devletlerin kendilerine ait bir egemenlik alanı vardır. Yani federal devlette tek egemenlik yoktur.
- Yasama organının çift meclisli olması zorunludur.
- Yazılı bir anayasanın olması zorunludur.
- Federe devletlerin federal devletten ayrılma hakkı yoktur.
- Federal vatandaşlık ve federe vatandaşlık olmak üzere ikili bir vatandaşlık yapısı vardır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 3: Bir devlette yasama, yürütme ve yargı erklerini kullanma yetki ve görevinin ayrı ayrı organlara verilmesini ifade eden kavram kuvvetler ayrılığı ilkesidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 4: Bir ülkenin anayasasını yine o anayasada belirtilen usul ve kurallara bağlı olarak değiştiren iktidara tali kurucu iktidar denir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 5: Başkanlık sisteminin özellikleri şunlardır:

- Devlet başkanını halk seçer.
- Kural olarak yasama ve yürütme organları birbirine müdahale edemez.
- Devlet başkanı yürütme gücünü tek başına elinde bulundurur.
- Yasama ve yürütme organları ayrı ayrı seçilir.
- Yürütme organında görev alan biri yasama organında yer alamaz.
- Yürütme tek başlıdır. Yani Başkan'dır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 6: Bir anayasada yer alması gerektiği düşünülen kuralların belli bir belge ile kayıt altına alınmadığı, genellikle tekmül biçiminde uygulanma sonucu ortaya çıkan anayasaya yazısız anayasa denir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 7: Yerinden yönetim ilkesinin benimsendiği ilk anayasa 1921 Anayasası'dır. Bu ilkeyle mahalli idarelerde (il ve nahiyelerde) halk idaresi kabul edilmiştir. 1921 Anayasası'nın 10. maddesine göre: Türkiye coğrafi vaziyet ve iktisadi münasebet noktai nazaran vilâyetlere; vilâyetler kazalara münkasem olup kazalar da nahiyelerden tereküp eder. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 8: Yarı doğrudan demokrasinin hukuki araçları şunlardır:

- Halk oylaması (Referandum)
- Halk girişimi
- Halk vetosu
- Temsilcilerin azli

Yarı doğrudan demokrasinin hukuki araçlarından olan halk oylaması (referandum) 1982 Anayasası'nda düzenlenmiştir. 1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı anayasa değişikliği yapılması ile ilgili kanunları halkoyuna sunabilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 9: 1921 Anayasası'nın özellikleri genel itibarıyla şöyledir;

- Milli egemenlik ilkesi benimsenmiştir.
- Meclis hükûmeti sistemi mevcuttur. (Yasama ve yürütme yetkileri Büyük Millet Meclisinde toplanmıştır.)
- Yerinden yönetim ilkesi benimsenmiştir.
- En kısa ve özlü anayasadır.
- Tek yumuşak anayasadır.
- Çerçeve anayasa özelliğindedir.
- Yargı ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.
- Temel hak ve ödevler ile ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.
- Devlet başkanlığı makamı bulunmamaktadır.

1921 Anayasası'nın özellikleri dikkate alındığında kazuistik (ayrıntılı düzenlemeler içeren) nitelikte olmadığı, aksine çerçeve anayasa niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 10: Milletvekili sayısı bakımından gereken çoğunluğu sağlayamayan bir parti tarafından kurulduktan sonra parlamentodan güvenoyu alarak görevine devam eden hükûmete azınlık hükûmeti denir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 11: Türk anayasa tarihindeki ilk anayasal belge, Osmanlı padişahı II. Mahmut ile Rumeli Ayanları arasında 1808 yılında imzalanan Sened-i İttifak'tır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 12: Türk anayasaları içerisinde ilk ve tek yumuşak ve çerçeve anayasa 1921 Anayasası'dır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 13: Halkın çeşitli yöntemler kullanılarak siyasal katılımdan ve siyasetten uzaklaştırılmasına depolitizasyon denir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 14: 1961 Anayasası'nın özellikleri şunlardır:

- Halk oylaması sonucunda kabul edilmiştir.
- Sert ve kazuistik bir anayasadır.
- Başlangıç metninin yer aldığı ilk Türk anayasasıdır.
- Yasama organı Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosundan oluşur.
- Milli devlet, hukuk devleti ve sosyal devlet ilkelerini açıkça düzenlemiştir.
- Kuvvetler ayrılığı ve parlamenter sistemi benimsemiştir.
- Çoğulcu demokrasi anlayışını benimsemiştir.
- Temel hak ve hürriyetleri geniş kapsamlı bir biçimde düzenleyen ilk anayasadır.
- İnsan haklarına dayalı devlet ilkesini benimsemiştir.
- Anayasa Mahkemesine yer veren ilk anayasadır.
- Seçimlerin yargısal denetimi ilkesine yer veren ilk anayasadır.
- Yargı yetkisinin bağımsız mahkemeler tarafından kullanılacağını hükme bağlamıştır.
- Milli Güvenlik Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı, Yüksek Hâkimler Kurulu açıkça düzenlenmiştir.
- Yasama yorumu ilkesine yer veren ilk ve tek anayasa 1924 Anayasası'dır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 15: Milli egemenlik ilkesine yer veren ilk Türk anayasası 1921 Anayasası'dır. Doğru cevap D seçeneğidir.

TEST
2

**ANAYASAL KAVRAMLAR
- TÜRK ANAYASA TARİHİ
ÇÖZÜMLERİ**

Çözüm 1: 1961 Anayasası'nda yer alan başlıca kurumlar şunlardır:

- Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu
  - Anayasa Mahkemesi
  - Yüksek Hâkimler Kurulu
  - Yüksek Savcılar Kurulu
  - Yargıtay
  - Sayıştay
  - Danıştay
  - Milli Güvenlik Kurulu
  - Diyanet İşleri Başkanlığı
  - Yüksek Seçim Kurulu
  - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
- Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 16: 1876 Kanun-ı Esasi'de 1909 yılında yapılan değişiklikler şunlardır:

- Padişahın sürgün yetkisi kaldırılmıştır.
- Basına sansür konulamayacağı açıkça belirtilmiştir.
- Bakanlar Kurulunun, kolektif ve bireysel olarak padişaha değil, yasama meclisine karşı sorumlu olacağı düzenlenmiştir.
- Haberleşmenin gizliliği ilkesi kabul edilmiştir.
- Parti kurma hakkı getirilerek çok partili hayata geçiş sağlanmıştır.
- Toplantı ve dernek kurma hürriyeti getirilmiştir.

Yasama dokunulmazlığı ilkesinin getirilmesi 1909 yılında yapılan değişiklikler arasında yer almaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 17: Türk anayasa tarihinde herkesten mali gücüne göre vergi alınmasını öngören ilk belge Tanzimat Fermanı'dır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 18: Çoğulcu demokrasinin özellikleri şunlardır:

- Yönetim üzerinde güçlü denetleme mekanizmaları mevcuttur.
- Yönetime katılım yüksektir.
- Sivil toplum örgütleri etkindir.
- Çoğunluğun yanında azınlığın düşünceleri de dikkate alınır.
- Temel hak ve hürriyetlerin etkin kullanılması söz konusudur. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 19: 1924 Anayasası'nın temel özellikleri şunlardır:

- Sert bir anayasadır.
- Karma hükümet sistemi benimsenmiştir.
- Devletin yönetim biçimi Cumhuriyettir.
- Kanunların yorumlanması yetkisi yasama organına verilmiştir.
- Çoğunlukçu demokrasi anlayışı benimsenmiştir.

Sosyal devlet ilkesi ilk kez 1924 Anayasası ile değil 1961 Anayasası ile getirilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 20: 1961 Anayasası'nda 1971 ve 1973 yıllarında yapılan değişikliklerden bazıları şunlardır:

- Üniversitelerin özerkliği zayıflatılmıştır.
- TRT'nin özerkliği kaldırılmıştır.
- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulmuştur.

- Adalet Bakanının Yüksek Hakimler Kurulunda oy sahibi olarak bulunması sağlanmıştır.
- Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.
- Tüm temel hak ve özgürlükler için genel sınırlama sebebi getirilmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

TEST
4

1982 ANAYASASI'NA GİRİŞ TEMEL HAK VE ÖDEVLER ÇÖZÜMLERİ

Çözüm 1: 1982 Anayasası'nın genel özellikleri şunlardır:

- Türk anayasa tarihinin en sert ve en kazistik anayasasıdır.
- Milli Güvenlik Konseyi ve Danışma Meclisinden oluşan Kurucu Meclis tarafından hazırlanmıştır.
- Halk oylaması sonucunda kabul edilmiştir.
- Geçiş dönemi öngörmüştür.
- Siyasi tikanlıkları önleyici bir model olan rasyonelleştirilmiş parlamentarizmi benimsemiştir.
- Otorite hürriyet dengesinde otoriteye ağırlık vermiştir.
- Daha az katılımcı bir demokrasi modelini (depolitizasyon) benimsemiştir.
- İlk hâlinde parlamenter hükümet sistemi benimsemiştir.
- Kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiştir.
- Anayasasının üstünlüğü ilkesini benimsemiştir.
- Yasama organı tek meclisten oluşur.
- Yürütme organını güçlendirmiştir.

1982 Anayasası, güçler birliği, görevler ayrılığı ilkesini benimsememiştir. Bu ilkeyi benimseyen anayasa 1924 Anayasasıdır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 2: 1982 Anayasası; başlangıç kısmı, 177 madde ve geçici maddelerden oluşmaktadır. Bunların hepsi anayasa metnine dâhildir. Ancak, Anayasasının 176. maddesine göre madde ve kenar başlıkları anayasa metnine dâhil değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 3: 1982 Anayasası'nın başlangıç kısmında yer alan ilkeler şunlardır:

- Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık
- Atatürk milliyetçiliği
- Atatürk medeniyetçiliği
- Çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi

- Millet iradesinin üstünlüğü
- Anayasasının ve hukukun üstünlüğü
- Hürriyetçi demokrasi
- Kuvvetler ayrılığı
- Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği
- Yurtta sulh cihanda sulh arzu ve inancı
- Laiklik
- Her Türk vatandaşının anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanması
- Her Türk vatandaşının onurlu bir hayat sürdürme, maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olması
- Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olması

1982 Anayasası'nın başlangıç kısmında seçimlerin çift dereceli olması ile ilgili herhangi bir ifade yoktur. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 4: 1982 Anayasası'nın;

- Devletin şekli (Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.)
- Cumhuriyetin nitelikleri (Türkiye Cumhuriyeti; toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.)
- Devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti (Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanunda belirtilen beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Milli marşı İstiklal Marşı'dır. Başkenti Ankara'dır.)

maddeleri değiştirilemez, bu maddelerin değiştirilmesi teklif dahi edilemez. Anayasasının, "Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanını tarafından yerine getirilir ve kullanılır." maddesi değiştirilebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 5: 1982 Anayasası'na göre Cumhuriyetin nitelikleri şunlardır:

- Toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde olma
- İnsan haklarına saygılı olma
- Atatürk milliyetçiliğine bağlı olma
- Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanma
- Demokratik devlet
- Laik devlet
- Sosyal devlet
- Hukuk devleti

- Eğitim ve öğretim hürriyeti, anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.
- İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.
- Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir.
- Devlet, maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürrebilmeleri amacı ile burslar vasıtasıyla ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.
- Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.
- Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.
- Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez.
- Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir.

Bu bilgilere göre, özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlendiğinden D seçeneğindeki ifade yanlıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 4: 1982 Anayasası'nda yer alan "Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptir." ifadesi dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı ile ilgilidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 5: Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 6: 1982 Anayasası'na göre, küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 7: 1982 Anayasası'na göre;

- Yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalanma veya tutuklanma sebepleri ve haklarındaki iddialar yazılı, bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal bildirilir.
- Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırk sekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse, bu süreler geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz. Bu süreler olağanüstü hal ve savaş hallerinde uzatılabilir.
- Kişinin yakalandığı veya tutuklandığı, yakınlarına derhal bildirilir.
- Masumiyet karinesi gereğince hiç kimse suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar suçlu sayılamaz.
- Kanuni hâkim güvencesine göre hiç kimse kanunen tabii olduğu mahkemeden başka bir mercii önüne çıkarılamaz. Bu bilgilere göre: yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç 48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 8: 1982 Anayasası'na göre; düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir. Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 9: 1982 Anayasası'na göre; hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamazlar. Yükseköğretim elemanlarının ve yükseköğretim öğrencilerinin siyasi partilere üye

olmaları ancak kanunla düzenlenebilir. Bu bilgilere göre, yükseköğretim öğrencilerinin siyasi partilere üye olmaları konusunda anayasal bir engel yoktur. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 10: 1982 Anayasası'na göre temel hak ve hürriyetler; özlerine dokunulmaksızın yalnızca anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Bu bilgilere göre kuvvetler ayrılığı ilkesi temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasındaki ölçütlerden biri değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 11: 1982 Anayasası'na göre; silah altında bulunan er ve erbaşılar ile askeri öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 12: "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suç işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez." ilkesi 1982 Anayasası'nda "Kanunsuz suç ve ceza olmaz." şeklinde ifade edilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

TEST
7

1982 ANAYASASI'NA
GİRİŞ TEMEL HAK VE
ÖDEVLER ÇÖZÜMLERİ

Çözüm 1: 1982 Anayasası'nın "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar." maddesi, özel hayatın gizliliği ile ilgilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 2: Kamu hizmetine girme hakkı, yalnızca Türk vatandaşlarına tanınmış olan siyasi hak ve ödevler arasında yer alır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 3: 1982 Anayasası'na göre sosyal ve ekonomik hak ve ödevler şunlardır:

- Ailenin korunması ve çocuk hakları
- Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi

- Kiyılardan yararlanma
- Toprak mülkiyeti
- Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması
- Kamulaştırma
- Devletleştirme ve özelleştirme
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Çalışma hakkı ve ödevi
- Çalışma şartları ve dinlenme hakkı
- Sendika kurma hakkı
- Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt
- Ücrette adalet sağlanması
- Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması
- Konut hakkı
- Gençliğin korunması
- Sosyal güvenlik hakkı
- Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler
- Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları
- Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması
- Sanatın ve sanatçının korunması
- Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları

Bu bilgilere göre, dernek kurma hürriyeti sosyal ve ekonomik hak ve ödevler arasında düzenlenmemiştir. Dernek kurma hürriyeti kişi hak ve ödevleri arasında düzenlenmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 4: 1982 Anayasası'na göre Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyumsuzluk çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler. Grev hakkı ve lokavt iyiniyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına ve milli serveti tahrip edecek şekilde kullanılamaz. Grev ve lokavtın yasaklanabileceği veya ertelenebileceği haller ve işyerleri kanunla düzenlenir. Grev ve lokavtın yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda erteleme sonunda, uyumsuzluk Yüksek Hakem Kurulunca çözümlüdür. Uyumsuzluğun her safhasında taraflar da anlaşarak Yüksek Hakem Kuruluna başvurabilir. Yüksek Hakem Kurulunun kararları kesindir ve toplu iş sözleşmesi hükmündedir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 5: 1982 Anayasası'na göre suç ve cezalara ilişkin esaslar şunlardır:

- Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.
- Kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

- Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.
- Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.
- Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.
- Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.
- Ceza sorumluluğu şahsidir.
- Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.
- Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez.
- İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz.
- Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

Bu bilgilere göre, Anayasada yasaklanmış olanın genel müsadere cezası olduğu anlaşılmaktadır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 6: Kamu başdenetçisinin görev süresi dört yıldır. Kamu başdenetçisi idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmakla görevlidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 7: Kamulaştırma 1982 Anayasası'nın sosyal ve ekonomik haklar başlığı altında düzenlenmiştir. Buna göre; Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir. Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla kamulaştırılan toprakların bedellerinin ödenme şekli kanunla gösterilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 8: 1982 Anayasası'na göre "Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır. Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler; ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları zorla çalıştırma sayılmaz." Buna göre kamuya yararlı dernek statüsü bulunan kurumlardaki çalıştırmalar istisna kapsamında yer almamaktadır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 9: 1982 Anayasası'na göre "herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. Seyahat hürriyeti suç soruşturması ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir." Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 10: 1982 Anayasası'na göre sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler şunlardır:

- Harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri
- Malul ve gaziler
- Sakatlar
- Yaşlılar
- Korunmaya muhtaç çocuklar

Kamu görevlileri, sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler arasında yer almaz. Doğru cevap B seçeneğidir.

TEST
8

1982 ANAYASASI
(YASAMA) ÇÖZÜMLERİ

Çözüm 1: 1982 Anayasası'na göre milletvekili olmak için aranan koşullar;

- Kısıtlı olmamak
- Kamu hizmetinden yasaklı olmamak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Askerlik ile ilişkisi bulunmamak
- 18 yaşını doldurmuş olmak

Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 2: 1982 Anayasası'na göre; zımnet, ihtilal, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, resmi ihale ve alım-satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 3: 1982 Anayasası'na göre; Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimleri beş yılda bir yapılır. Meclis, bu süre dolmadan seçimlerin yenilenmesine karar verebileceği gibi, anayasada belirtilen şartlar altında Cumhurbaşkanınca verilecek karara göre de seçimler yenilenebilir. Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir. Yenilenmesine karar verilen Meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar sürer. Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

TBMM veya Cumhurbaşkanı tarafından seçimlerin yenilenmesi hâlinde 60 gün sonraki ilk pazar günü seçim yapılır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 4: Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık Divanı, Meclis üyeleri arasından seçilen Meclis başkanı, başkanvekilleri, kâtip üyeler ve idare amirlerinden oluşur. TBMM genel sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında yer almaz. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 5: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulu tarafından yerine getirilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 6: Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmezse Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl ertelenmesine karar verebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 7: Yasama organının anayasaya aykırı olmamak şartıyla her konuda ayrıntılı düzenleme yapıp kanun yapabilmesine yasama yetkisinin genelliği denir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 8: 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları şunlardır:

- Yazılı soru
- Meclis araştırması
- Genel görüşme
- Meclis soruşturması

Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 9: Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarına bir seferde en çok on beş gün ara verebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 10: Milletvekilleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün milleti temsil ederler. Buna milletin temsili adı verilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 11: 1982 Anayasası'na göre Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 12: Kanunlar Resmi Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 13: Meclisin cezalandırma durumu yaratmayan denetleme yollarından olan meclis araştırması, milletvekillerinden oluşan bir komisyon tarafından yürütülür. Meclis araştırma komisyonu; bakanlıklardan, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, üniversitelerden, RTÜK'ten, kamu iktisadi teşebbüslerden, bankalardan ve derneklerden bilgi isteyebilir. Ancak yargı organlarından bilgi isteyemez. Doğru cevap E seçeneğidir.

TEST
9

1982 ANAYASASI (YASAMA) ÇÖZÜMLERİ

Çözüm 1: 1982 Anayasası'na göre Yüksek Seçim Kurulu 7 asıl ve 4 yedek olmak üzere toplam 11 üyeden oluşur. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 2: İstifa eden milletvekilinin, milletvekilliğinin düşmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca kararlaştırılır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 3: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin, meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamalarına yasama sorumsuzluğu denir. Milletvekili olmayan bakanlar da yasama sorumsuzluğundan yararlanabilir. Yasama sorumsuzluğu milletvekillerine sürekli bir koruma sağlar ve meclis tarafından kaldırılmaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 4: Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dâhil bütün işlerinde üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 5: Zorunlu gizli oylama gerektiren durumlar şunlardır:

- Anayasa değişikliği teklifinin oylanması
- TBMM başkanlık seçimi
- Yüce divana sevke ilişkin oylamalar
- Meclis soruşturmasının açılıp açılmayaacağına ilişkin karar verilmesi
- Kamu başdenetçisinin seçimi
- Milletvekilliğinin düşmesine ilişkin yapılan oylamalar

Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 6: 1982 Anayasası'na göre, meclis soruşturması açılması için önerge verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuna aittir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 7: TBMM ara verme veya tatil sırasında Cumhurbaşkanı ve TBMM Başkanı tarafından doğrudan toplantıya çağrılır. Meclisi dolaylı olarak toplantıya çağırılan ise meclis üye tam sayısının beşte biri (120 milletvekili)'dir. Ara verme veya tatil sırasında toplanan TBMM'de öncelikle bu toplantıyı gerektiren konu görüşülmeden ara verme veya tatile devam edilemez. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 8: Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları 15 gün içinde yayımlar. Yayımlanmasını kısmen veya tamamen uygun bulmadığı kanunları bir daha görüşülme üzere, bu hususta gösterdiği gerekçe ile birlikte aynı süre içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir. Cumhurbaşkanınca kısmen uygun bulunmama durumunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece uygun bulunmayan maddeleri görüşebilir. Bütçe kanunları bu hükme tabi değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu aynen kabul ederse kanun Cumhurbaşkanınca yayımlanır; Meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa Cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar meclise gönderebilir. 1982 Anayasası, Cumhurbaşkanına kanunları halk oyuna sunma yetkisini vermemiştir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 9: "Toplumu ve devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi" şeklinde ifade edilen Meclisin bilgi edinme ve denetim yolu genel görüşme-dir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 10: Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından reddedilmiş olan kanun teklifleri, ret tarihinden itibaren bir tam yıl geçmedikçe Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı yasama dönemi içinde yeniden verilemez. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 11: 1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler Tutanak Dergisi'nde tam olarak yayımlanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 12: Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

- Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak
- Bütçe kanununu görüşmek ve kabul etmek
- Genel ve özel af ilanına karar vermek
- Para basılmasına karar vermek

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

